

Mindis postrem ab æquivoco præservari poterant visitationes, dum valuerint expleri iure delegato, quemadmodum certum erat respectu prime visitationis de anno 1567. & nihilominus in contrarium statuit decretem per judicem secularium ex causa ejusdem diffidit inter confabiles interpositum de anno 1628. *Summ. Valentini* nu. 8. litt. A; conjectura namque, quæ vel ab aliis suffocantur, vel non concludunt perneceſſe, nullius momenti sunt apud iuris, & tribunalia, ut pafum videre eſt, & signanter in decr. iuris, & 25. nu. 16. coram Ubald. dec. 738. nu. 5. & dec. 242. nu. 41. & 42. coram Coccin. & dec. 14. nu. 20. coram Carill. & decr. 49. nu. ... par. 14. rec.

Cæterum quando haec omnia defuſſent, & adhuc legitime dubitari posset de qualitate laicali, vel Ecclesiastica, collabefere viſum fuit omnino difficultatem ex alijs de perfe exuberantibus, ac diftincto fundamento, nimirum quia in fundatione iſtius Canoniciatus, seu Archipresbyteratus, cui pro medietate contribuit persona prophana, & pro altera Confraternitas, cautum fuit, ut nunquam ex capite referuationis Sedes Apostolica feingeret, sed tēmper, & in quoconque caſu vacatioſis, prætentatio ſpectaret ad fundatores, & patronos, exprimendo quoque vacatioſem per eſſum etiam in manibus Papæ, ac deſceſsum ex quibuscumque perfonam tam S. R. E. Cardinalium, quam Summi Pontificis familiarium, & contionum commenſalium, ac quorūcumque Curiae Romane Officium; idoque etiam quando traſciret de patronu pertinente ad perfonas Ecclesiasticas, cefſat referatio prædictæ regule 8. hodiis 9. ratione meſium, ut coniungendo efficaciam fulmum verborum adhibitorum in fundatione beneficio rum reſponſum fuit in decr. 74. ex nu. 8. uigore ad 17. coram Royas, & in recent. dec. 32. nu. 3. & 4. & 5. par. 1. & dec. 242. nu. 6. par. 19. & in Florentia Capellanie 7. Maii 1677. per tot. coram Reverendiss. Burglegen. & in Civitatis Castelli Canonicius Peneſitentiarum. December 1684. Exclusione autem, confirmata 4. Maii 1685. coram cl. mem. Card. Matthazio.

Fortius autem, quia ut diximus, pro medietate contrabuerat fundationi perfonam indubitanter laicam, & propria na; licet enim, ubi exercitum juriſpatronatus alijs mixta dividitur per vices, ſeu per turnum, minimè impeditur Sedes Apostolica in suis membris conſerre, quando vacatio contingat turmo debito patrone Ecclesiastico, ut 27. cenuit Rot. coram Priol. dec. 362. n. 11. & 12. & dec. 383. nu. 1. & seqq. & dec. 432. nu. 18. cum diabolus seqq.

Attamen cum huiusmodi partitio turmo supervenientia non foret per ipsam fundationem, ſed eadem facta fuerit in ipsa erectione, cum ſpecifica approbatione Papæ, illa mixtura, quæ alias ſine diuīſione exercitiū impedimento effet 28. regule prædictæ, iuxta firmata per Covare. præd. que. 36. ſub. nu. 5. & Tertiis oportuni. Et idem. Gonzal. ad reg. Cancell. gloſ. 18. nu. 8. & seqq. Adden. ad Buratt. dec. 760. n. 7. Card. de Luca de jurepatr. difc. 59. n. 20. cum ſeqq. Rot. dec. 574. nu. 10. par. 1. divers. & dec. 341. n. 4. & 5. par. 2. recent. & dec. 655. num. 2. & 4. par. 4. tom. 3. & coram Caval. dec. 460. nu. 4. & coram Mart. Andr. dec. 22. nu. 9. & coram Coccin. dec. 1571. n. 4. & coram Peuteng. dec. 171. nu. 12. & in recent. dec. 323. ex n. 9. cum plu. seqq. & dec. 376. n. 6. & seq. part. 13. & dec. 290. n. 22. & 23. par. 18. videtur fatis, ſuperque prætervata, dum non obſtante eadem diuīſione Ponitex mandavit, ut ſemper prætentatio pertinere deberet ad patrones; alia namque ab aliis tali declaratione, & paſto, fundatores propria bona non ſuffiſent clariſſi, ne tradi temporis occafione perfonam Ecclesiastice laicorum etiam ius evanesceret, 29. ut bene admouit Amayd. deſl. datuſ. cap. 15. n. 15. nu. 109. & seqq. & signanter nu. 115. Adden. ad Pamphil. dec. 189. ſu. n. 19. Card. de Luca de jurepatr. difc. 65. n. 34. vers. Negatiuum vero,

Allegare autem, quod Papa confirmingo, adjicendo que verba præſervativa, & exemptiva a referuationibus Apostolicis erroneo preſuppoſuerit laicalem qualitatem in iſis Confraternitatibus, erat petere principium, cum iam ex deduciſſis vel nullatenus univoca forent ſigna Ecclesiastica, vel urgeſſa, aut falſam equalitatem militante pro laicalitate, prouideque innegabili erat error in Papa, & in tota Sacra Congregatione Confessoriali, dum ad eis etiam privati exclusionem ſolum poſſibile in contrario exuberat, ad not. per Modern. Argentan. collat. 36. nu. 62. lib. 1. Rot. dec. 242. nu. 36. coram ſan. mem. Alex. VIII. & coram Ninot. dec. 36. nu. 12. & dec. 256. nu. 4. & 6. coram Priol.

DECISIO XXXIV.

Cum ab antiquissimo tempore incole & habitatores vicinia nupciatae del. Prat Barcino. Diœcesis nulla

effent determinata Parochia circumscripti, neque à proprio & particuliari Reſecto regerent, ſed uti ſit intrā limites diverſarum Parochiarum, partim S. Bandili de Lopriato, partimque S. Eulalia Emerita del Hofpili, ac Sancta Columba de Cervello, Sacra menta, aliaque reſipientia curam actualē Animarum recipere cogerent à prædictis Parochialibus; ſuperioritatem vero, & curam habitualem recognocerent in Archidiacono majori, & Præcentore, prima & tertia ex dignitatibus Ecclesie Cathedrales haec Barcino. quibus unitig exibebant præfata iliarum Parochiales, ut de Ecclesia S. Bandili, uti dependent, ſeu unita majori Archidiaconatu conſtat ex instrumento relato in decr. 364. nu. 1. par. 19. recent. & prius dixerat Rot. in decr. 95. & 115. coram Merlin. & in decr. 92. 3. coram Buratt. & decr. 163. nu. 13. part. 8. recent. ac de Parochiali S. Eulalia, relapse Præcentoris, afferitur in decr. 163. nu. 18. dec. 184. & decr. 202. part. 8. recent. de anno 1544. agnoscentes oſtenditum Parochialium quibus subſiebatur, ac ob interjectionem cuiusdam fluminis hyemali tempore generosum tunc eſcentis, quum Sacramentorum, ac frequentiam Dianum Oſſicis ipſis (apèr ſapienti) nimis impediti, & ob diſcrimina frequentiū iundicationum argoverantes non raro abſque Sacri Viatici minime attingentis noſtre ſalutis teſſera, & infantilis ſine Baptiſmalis lavaci regeneracione decedere, pragmatique mulieres, feſenes; alioſque inhabitables in Millarum ſolemnibus, cæteris que Divinis Oſſicis perpetuo atceri, ad tot dirimentia incommode eorum ſpirituali conſolationi, ac Animarum ſaluti adverſatelia, ſupplicare decreverunt fana memoria Paulo III. ut in loco del Prat alias convenienti & idonea loca nova Parochia eſtationem demandaret: Qui benignè perpenſis mox reſcenſis rationibus, eſque uti facit urgenter animadverſor, prievia ſeparatione, ac ſegregatione loci del Prat a ſuperiori reſcenſis Parochialibus SS. Bandili, Eulalia & Columba novam Eccleſiam ſub invocatione SS. Petri, & Pauli constitut & adificari conſeffit, eique omnia munia Parochialia indulgendo, illic Parochiam constitut locum del Prat cum ſuis finibus, ac Parochianis ipſos habitatores, & incolas, ac pro redditu assignavit decimas, primitias, & oblationes, de cetero habitatores præfatos abſolvendo a reſponſione præſtarſi ſolita antiquis Parochialibus, quibus novam hanc Eccleſiam diſiſam, & ſeparata penitus voluit, in lectura Bullæ eſtationis holiſe per extenſum circumlate ad evidentiā præſerſeretur.

Nova hec Parochia talibus conſtituta legibus, in ſu priuilegia, collata fuit a Summo Pontifice cuiam Petru Pellicer; fed ſuccelui vaqualitas, & methodus illius collationis per temporibus eſtationis proximis magis ſub involucro, cum ſolim de anno 1575. præferat quadam provisio ab Ordinario ſaſa per concurredum, una cum nonnullis alijs regulata: temporum ſeria emanatis uiget ad annum 1623. oſtia quæ circa ſub ſuſtendit vacaſet per obitum Petri Boix de anno 1628. Archidiaconus, & Præcentor contendentes illam eſte curi dignitatibus unitam, ad eam præſentator Franciscus Sau, qui in contradictione juſdicio ſuam nominationem defendit cum prælecto ab Ordinario in concurſu, donec obtenta gratia ſubrogatione in iuribus colligantibus interim defuncti, pravia decisione Rotali, coram Carill. edita, inter eius impreſſas la 135. (in qua ſub. nu. 16. canonizatio ſuam eſte nominatione, quæ uiget ad obitum conſervavat).

De anno vero 1674. iterum ſecuta vacatio Eccleſiae, de qua res eſt, dignitates denudò ad eam nominari Bernardus Maferrat, qui obtenta Apostolica gratia pro preſentato, cum expreſſa conditionali clauſula. Dūmmodo Archidiaconatu, & præcentori prædicti perpetuo canonice uita ſuerit, & non alijs, eaque præſentato Vicario Barcino. Executor in litteris deputato, iſte proceſsum fabricavit, ac viſis informationibus, refutum diſtis, ac partium confeſſionibus, ut ipſem in ſua ſententia teſtatur, pronunciavit Eccleſiam del Prat conſerdatam eſte Bernardo a dignitatibus nominato, prout cum effectu collatione ſuam ſeria ſuam documentorum, de quibus in bōderno ſumario Hieronymi nu. 2. 3. & 4. à qua collatione & ſi provocatio cauſa delegata fuerit bonaz memorias Calataj, tunc in noſtro Auditorio conſiderent, ad inflantiam Joannis Baptiſta, qui inhaerendo canonizate Unioni litteras Apostolicas impetraverat ob ſuppositione dicordiam dignatum, quibus juſ præſentandi cumpetebat; tamen de novo canonizata, ſeu verius præluppolita Unione, rejecta

Rof. de excus. litter. Apolol. part. 2. cap. 62. à num. 96. ad 110. & ſuit conſtant ſemper opinio noſtri Tribunali, ut videtur eſt in decr. 14. per tot. de jurepatron. in antiquis decr. 2. nu. 2. de prebend. in nov. decr. 154. n. 3. & 4. part. 1. optimè in decr. 435. nu. 1. & seqq. part. 2. dec. 362. nu. 2. part. 5. decr. 13. nu. 7. & pluribus seqq. part. 6. recent. & decr. 910. a num. 1. ad fin. coram Coccin. & coram Priol. dec. 38. num. 6. & seqq. coram Cetrio decr. 498. num. 1. Adden. ad Pamphil. dec. 530. nu. 6. vers. Notabilis eſt differentia, & Celionen Præpotitura 2. Decembris 1693. ſ. penultimo coram Rev. P. Domingo meo Molines, & in Mediolan. Beneficiatus, ſuam Præpotitura 26. Novembris 1693. I. & Juli 1692. coram eodem.

Ideoque in concursu, vel ultimi status praescripti, quotiesque cadit principalius super beneficij qualitate, aut simplicis, quoties agitur de quasi possessione ad effectum iustificationis gratis evitande subceptionis, excludenda reservationis, vel presentationis substituende, juxta sensum dec. 233. nu. 13. part. 1. & dec. 295. nu. 4. part. 17. recent. nil urgente cetero probations adversativae, utpote multiplicatae presentationes, & enunciative contrarie ultimo statui; quia minime attendunt pro ea vacacione, neque suspundunt, vel retractant collationem omni bona fide factam; sed discutiente referuantur in petitorio quoties principalius dubitatur super beneficij statui, & pertinentia, ut in praecis; imò fortioribus terminis firmat Rot. in dec. c. 5. nu. 4. part. 2. recent. ubi non solùm concurrebant multiplicatae presentationes, enunciative, alioquin probations species pro existentia patronatus, sed etiam resolutione fuerat per Rot. articulo ad partes discuso, conflare de jurepatronatus, & nihilominus ex sola quasi possessione liberè conferendi per Ordinarium collatorem acquisita ex unica antecedenti collatione, conclusum fuit collationem Ordinarii non esse revocandam, ut haberet in 6 nu. 1. & 4. & hoc idem dictum fuit in dec. 13. nu. 22. & seq. part. 6. & in dec. 8. nu. 9. & 14. & 15. coram Priolo, & in d. Mediolanen. Praefiture, & Praesertim coram R.P.D. meo Molines.

Dum igitur in praesenti dubitari principalius non contingat de beneficii Unione, vel libertate, sed ad solam executionem literarum contentio refringatur, ad exercitandum presumptionem ab ultimo statu taliter qualificato resultante requirit, prout generaliter, & indiscriminatum opus est, concludentissimum probacionem efficeretur, super anteriori statu contrario orientem vel à re iudicata super proprietate, vel à confessione partis undique clara, & incontrovertibili, vel à publico instrumento fundatoria, cui nihil objici posuit, cum cetera probations minoris sint relevantiae, ut notant Lother. de benef. d. que. 34. nu. 26. & 29. Rot. cit. cap. 6. n. 180. & 103. Rot. coram Merlin. 38. nu. 3. & seq. & in recent. dec. 215. nu. 4. & 5. part. 15. & in Praten. Capellania. 20. Junii 1672. coram bonae mem. Albergato in dicta Mediolanen. Praefitura, superiori sapienti laudata, ex generali ratione, quia debet incontrovertibiliter confitare de veritate contradictionis, ad magistralem dec. 910. Coccin. à nu. 90. ad fin. ubi quid, si res remaneant aliquiliter dubia, semper attendi debet ultimus status.

In thema vere tales documentorum species minime afferabant ad conciliendum beneficii liberalitatem: Nam res judicata potius ad assumptum Unionis concurrebat, & quidem geminata altera coram Carillo, & posterior coram Ordinario Barcinonem. iuxta facti iterum supradicti recentiam, unde ab illa taliter coadjuvatur quasi possesso ultimi status, ut retractari non valeat, donec per aliam rem iudicata non fuerit revocata, ac interim operatus, ut possesso manutenda sit, ad sensum Rot. in dec. 84. à nu. 4. & dec. 85. nu. 3. & 4. post Vivian. de iurepat. ubi concordant.

Nec relevat, posteriores hos status minime fuisse pacificos, cum primo non fuerit expresse admissa uno, sed tantum recentita ad colorandum titulum colligentis pro sola verificatione subrogationis gratioles; & in secundo Ordinarii expressae contradicuntur, imò ad actu collationis facte sibi præseruerant ab litterarum ius impugnandi unionem: Nam, et si verisimum sit, presentationem à dignitatibus in prima vacatione anni 1638. possessionem pacificam obtinuisse vigore gratioles subrogationis; certum tamen est, nominationem non fuisse oppugnat, imò eam non solum Tribunal præservare, dum in dicta dec. 135. coram Carillo nu. 16. firmatum constare de unione, si non ratione stulti veri, falso colorati, qui sufficit ad firmandum ultimum statum, imò ad eum præscribendum, ad notata per 9 Rot. in Amerina Unionis 9. Junii 1690. coram Reverendissimo Galliarum Nuntio. Contradicte autem Ordinarii in ultima subsequente vacatione, potius faver intentio; nam cum per rem iudicatae succubuerit, & præsentata cum ejus acquisientia pacificum fuerit effectum sortita, efficacia acquiritur quasi possesso, ut dixit Rot. in dec. 10. 39. nu. 8. coram Ninot. Potissimum, cum executor fuerit ipse fuit Ordinarii contradicte, ut hac notata circumstantia docet Posth. de manus. obviro. 40. nu. 30. S. Aitio vors. sed si potest contradictionem, & Rot. pot est uendem dec. 4. 69. n. 5. & dec. 508. n. 5. part. 3. recent.

Protestatio autem præservativa in hac ultima collatio-

Super Mat. De Jure Patronatus, &c.

81

minusque voluntas Papæ, quo non fertur ad incognita, ut ultra superius allegatos, tenet Rot. dec. 102. nu. 10. part. 1. recent.

Ex ita his animadversis ad ostendendam probabilitatem non dismembratae Unionis, & legalia argumenta illam consoventia, DD. refolverunt, utraque parte semper informantे.

R. P. D. URSINO.

Barcinonen. Parochialis del Prat.

Veneris 2. Decembris 1695.

ARGUMENTUM.

Est praecedens confirmatoria.

SUMMARIUM.

- 1 In beneficibus ultimus statutus attenditur: declarata, & numer. 12. 13. 14. & 15.
- 2 Præcipue si pro concurvatur etiam res iudicata, & numer. 3.
- 3 Subrogatio gratioles non firmat statutum nec favore unius neque alterius patroni, vide nu. 10. & 11.
- 4 Ultimus statutus non suffragatur, si aduersus eum emissae fuerint protestationes iurium præservatorum: declarata ut nu. 7. 8. & 9.
- 5 Sententia lata contra non legitimum contradicendum adversus libertatem beneficii, juridicum statutum non constituit.
- 6 Declaratur Coccin. adnot. dec. 304. nu. 5. Pen. dec. 1630. & dec. 173. par. 2. rec.
- 7 Ubi agitur de probanda qualitate beneficii in præjudicium tertii impetranti, non attenditur ultimus statutus, & si pertrahatur ut ex executione gratioles.
- 8 Contrarium magis verum se demonstratur.
- 9 Lother. de re benefic. lib. 1. que. 34. nu. 40. in quo casu loquatur.
- 10 Corrad. lib. 1. cap. 6. nu. 361. declaratur.
- 11 Gratian. decept. 574. nu. 13. & nu. 14. quo casu sit. sequens.
- 12 Coccin. adnot. dec. 304. nu. 12.
- 13 Adden. ad Buratt. dec. 776.
- 14 Pen. dec. 1435. & dec. 1737. part. 2. rec. explicatur.
- 15 Ultimus statutus attendi debet, licet gratioles non sit executia, sed exequenda sit, dummodo aduersus ultimum statutum non concurredit probations certe, quae nequam quam admittende essent, licet certa sit, quoties esset exequenda.

DECISIO XXXV.

Quasi possumus prætentandi dignitatem Barcinonensis ad parochiale, de qua res est, & legitimus unionis statutus efformatus ad ultimum, & penultima vacatione annorum 1538. & 1674. comprobatus quoque in dec. 135. coram Carillo, ac alterius veritatis sententia executive ipsius Ordinarii, alioque iudicato Rotali, prævia dec. 543. part. 1. 8. tom. 2. rec. iuxta latioriter ferienti explanationem in dec. coram me, promulgata sub die 13. Junii præteriti, fructu hodiè in novo cauſa examine impugnabatur a scribentibus pro Joan. ea sub methodo, quod ultimus statutus juridice conceptus minime concurreret, quod eo dato non relevaret in hypothesi, & quod anterior statutus adversarius unioni incontingit verificari probatio non demonstravit: Nam, cum triplice hoc assumptum funditus everum fuerit in prima causa decisiones, & replicationes, quibus illud tueri contendebatur, minoris ponderis fuerit adventus; Patres iterum maturè tota causa mole discusa, inherenter fundamentis primæ resolutionis, in dec. perspicere minime besitavunt.

Inegagibis quippe apparuit ultimus status unioni favorabilis, tam attentis ultimus vacationibus, de quibus non per diuum, in quibus dignitates semper præsentarentur, & nominati ab eis beneficii possessionem nachi sunt, ac vilque ab obitu conservantur, quam perennis circumstantia illas concomitantibus, cum in utraque adiuste iudicata unionem canonizantia; in prima quidem dec. 135. coram Carill. in qua sub numer. 16. uno pro constanti suppontur, ad iustificandam subrogationem gratioles, obtenta à Franciso præsentato a dignitatibus, in iuribus colligentibus interim defuncti; in secunda vero sententia ipsius Ordinarii, cui cum directa fuerit executio gratioles pro præsentato impetrata a Bernardo jus Deiis ad Beat. de Luca Vol. IV.

Sicque opponi non valer, tententiam latam fuisse Ordinarii in causa non existent; quia cum ipsi scientiam habuerit controversias vigentes, & in eis se fecerit contradictionem, protestando super beneficii libertate, si postea acquiecerit, vel permisit in suo Tribunal sententiam ferri super unionis statu, ab ea protefactione non inficit statutus, vel quasi possesso à sententia refutans, quinimò acquefienti subsequenti fortius radicatus, ut illatim concludit prima causa decisio. S. Non relevat cum seqq. & ultra concordantes ibi adductos, dixit Rot. coram Priol. dec. 4. n. 14. & in recent. dec. 74. nu. 15. part. 1.

Ac sub eadem methodo tollit vis argumento proposi-

F to ad-

to adversus priorem statum, desumptum à vacatio anno 1638. Quoniam, & si vera sit propositio, subrogatum tam capere ex proprio, quām ex eo illius, in cuius locum subrogatio; id tamen dicunt, quando vigore nova provisionis captur beneficio possesso, nullo alio verificato titulo præexistenti, cum quo provisio Papa posse cumulari, quia tunc illa tollit titulum præcedentem, vel eum fatis reddit dubium, ut ad propostum se explicat Rota coram Ubald. dec. 791. nu. 4. & pluribus seqq. & coram Celi. dec. 296. num. 5. Non limitat tamen in nostro casu, in quo Franciscus presentatus non vigore simplicis subrogationis beneficij possessionem natum fuit, sed opus habuit ad verificandam item præcedentem iustificare titulum unionis, super quo Rota in capite laudata dec. 135. Carilli disserit existente in causa proposito ab Ordinario qui successivè acquisivit; sicut dabatur titulus preambulus verificatus tam coloratus, quod fatus est ad præscribendum, & esformandum statum in beneficibus, ut probat decisio, que confirmatur, §. Nec relevans, quām realiter, ex documentis propriis, à quibus Rota censu refutare unionem narratam in litteris, quā proinde constituebat veritatem antiquę provisionis, cum qua jungi poterat nova gratia subrogationis, ab eo quod per illam tolleretur de medio statu jam esformatum, ad tradita per Gonzal. ad reg. 8. glos. 5. §. 5. nu. 30. Rebuff. in prax. sub ita de nova provis. nu. 3. Rota coram Puteo dec. 300. lib. 1. secundum veterem impress. & invec. dec. 379. nu. 4. par. 1.

Expediti ab inspectionibus facti, domini tranfeunte ad secundam assumptam partem, in qua demonstrare in jure studebam defensione Joannis, ultimum statum non relevantem pro executione gratiae Apostolice Hieronymi, item prænotariorum theses jami in prima decisione explications; quod aut agitur de simplici statu beneficij in petitorio, vel principaliter de qualitatibus beneficij dubitari contingit ad effectum mutationis statutus, juxta thesim capit. Cum de benef. de præbend. in 6. & tunc, si ultimus statutus sit legitimè præteritus, praevaleat cuiuscumque contrario; si vero sit simplex, non attenditur, nisi 12. & dubio, & quatenus non doceatur de anteriori contrario legitimè impreso: Quando vero collatoribus in causa non existentibus consentio vertitur inter provisos super nulla executione literarum, tunc recurrunt ad ultimum statutum, qui sive sit qualitas, sive pertinente collationis, sufficit ad iustificandum gratiam de facto, ad censurum text. 14. in cap. Consultationibus, & jurepat. & possessori datur mutatio, cum nunquam censeatur Papam volui sit contra juris regulas tollere quasi possessionem tertii, ac illi prædicare, ut in dubio distinguenda probat Calderon. conf. 23. de præbend. Simonet. de reservat. q. 70. per tot. Gratian. decipit. foren. 374. nu. 10. & seqq. Adden. ad Buratt. dec. 776. nu. 17. & seqq. Rota dec. 154. nu. 3. & 4. part. recent. ubi respondet contraria, & his notabilibus verbis: Decisiones autem allegatae contra sententia in locum haberi possunt; quando agitur inter collatores de pertinentia collationis; & sic extrā causam nostra hypothesis.

Gratian. decipit. foren. 374. nu. 13. 14. supponit statutum antecedenteum legitimè probatum, sed non descendit ad modum probationum, idque intelligendus est juxta communione opinionem de verificatione refutante a publico instrumento, res judicata, & publicum instrumentum, ut collationem, vel partis confessionem, dixerat in eadem qu. sub nu. 29. & 30.

Corrad. vero in praxi benef. lib. 1. cap. 6. nu. 361. firmata conclusione, ultimum statutum in possesso, attendendum est, etiam contra prouisum Apostolicum, defendit subinde a materia cap. Cum de beneficio; & ad ejus censuram subfinit conclusionem contraria, & sic extrā causam nostra hypothesis.

Ac in eisdem terminis loquitur Coccin. annot. dec. 304. 11. & seqq. qui ulterius supponit, in eo casu agi de proprietate beneficij, sicut super statu principaliter.

Adden. ad Buratt. dec. 776. loquitur in terminis probationis refutante a publico instrumento, ut se declarat sub nu. 9. verbi, vel per publicum, & tractat materiam cap. de beneficio, ad differentias simplicis iustificationis gratiae, ut lectura demonstrat.

Et ita quoque concludit Rot. coram Penia, dec. 1435. & p. 2. rot. dec. 737. cum in prima supponatur legitimè probatio status anterioris ad tramites juris, & in secunda principaliter disputaretur super unione, ut in principio decisionis, & per tractatur sapientia laudata materia cap. Cum de beneficio, omnino diversa a nostro themate.

Minimū urgebat replicatio, in presenti dubitari principaliter de beneficij qualitate, cum utraque gratia sit in fieri, & neutra executioni demandata, in illa Hieronymi sit nostro auditorio directa cum clausula conditionali unionis, qui proinde debet principaliter verificari: Nam præmissa contentionem vertere inter provisos collatoribus in causa non comparibant, nol relevant ad punctum questionis, an gratia sit excusa in facto esse, vel ex-

equibilis in fieri, quia quando est executata, non spectantur probationes in contrarium, & reservatur discussio omnime pro futuri vacationibus; si vero est in fieri, probationes admittuntur, sed clarissime, de quibus supra, & iuxta hunc sensum loquuntur Lother, de re benef. lib. 1. qu. 34. nu. 28. Card. de Luca de jurepat. dec. 36. nu. 12. & 23. Rot. dec. 167. num. 8. cum dubius seqq. par. 2. divers. & in rec. dec. 180. nu. 2. & 3. par. 3. & dec. 8. 3. n. 5. & 6. par. 5. & dec. 2. 54. nu. 21. & 22. par. 11.

Claufula autem conditionalis, apposita in gratia Hieronymi, debet considerari in pecto ordine iudicij possessori, & non proprietatis; unde optime verificatur à sententia Ordinarii, de qua supra, & ab ultimo statu legitimè efformato; & sicuti pro iustificata Ordinarii pronunciavit gratiam Bernardi, qualificata semel claufula in ultima vacatione anni 1674, eō fortius dici debet comprobata illa Hieronymi, cui fons sententia Ordinarii, & res judicata maximum præbent fomentum.

His præhabitis, probationes ad dismembrationem concidendum iterum in medium adducuntur, vnde sunt altiore pati indaginem, & dubias reddi ab animadversionibus prima decisionis; ad quas DD. remissive se habentes, ne inutili labore eadem repitantur, ita conculuerunt, utrue parte informante.

R. P. D. P. I. O.
Cracovien. Parochialis.

Luna 14. Maii 1696.

ARGUMENTUM.

De eadem questione discutitur, an & quando scilicet ultimus statutus attenderat.

S U M M A R I U M.

- 1 **P**resentatio facta contra formam à fundatore præscriptam irritabili.
- 2 **P**rocedere debet ei, qui retinet requisita à fundatore desiderata.
- 3 Ultimus statutus in beneficitali solet attendi.
- 4 Jura remanent illata, si præservata fuerint.
- 5 Qualitas beneficij non immutatur sine scientia, & patientia intercessione habentis.
- 6 Ultimus statutus non attenditur, si non agatur de ejicendo à beneficio præsentatum.
- 7 Scriptura informis quoties pro probatione admittenda sit.
- 8 Exceptio quo calumniosa, & scrotina convincitur, admitti non debet.
- 9 Successor in patrostatu non potest alterare leges fundationis declarata in sub. 10. & 13.
- 10 Jupatronus præfundit titulum hereditarium.
- 11 Patroni si præsenteretur titulo hereditario, censetur jupatronus hereditarium esse.
- 12 Ut quis studiosus in aliqua Academia valeat reputari, quae exigantur.

D E C I S I O N E XXXVI.

Presentato ad Ecclesiasticam parochialem Villæ Igolomie Alexandri McKiti forent contra legem diplomatis quandam Jacobi de Botzorou Domini dicta Villa præscribers, nominationes fieri debere de Doctribus, aut Magistris, seu Baccalaureis, vel etiam studentibus universitatis Cracoviae; & in causa contraventionis præsentationis pro via ac universitate fieri demandantis; Academia præfata requisito prius moderno patrono utendo jure libi competente præsentat Baſiliū in eadem universitate Lectionem Theologie, inter quem, & Alexanderum orta anno 1688. controversia super institutione, post varia, ac inter se pugnantia iudicata delatum fuit illius examen ad nostrum Tribunal sub dubio: *Az. & cui danda esset manutenui, & quatenus opus sit, immixto? quo bis proposito; & non resoluto, tandem hodie ad favorem Baſiliū pro immunitio decimū fuit.*

Ex legi namque memorati diplomatis, cum supradictus Jacobus præsentations, tam ab ipso, quam à suis successoribus facienda, limitaverit ad Doctores, Magistros, Baccalaureos, seu studentes Academias Cracoviens, sequitur, quod modernus patronus præsentando Alexanderum definitum supradictis qualitatibus adeo enixa, & sub pena devolutionis pro illa vice, exoptatis, præficiunt, ad text. in sub. ad hanc de jd. inf. Rota dec. 141. nu. 1. & 12. penes Vivian. de jurepat. dec. 29. num. 26. coram Bichio dec. 35. num. 10. & dec. 532. nu. 9. & 16. parti.

Decis. ad Beat. de Luca Vol. IV.

F 2

tatio exinde remanserit irrita, & invalida, nec institutio nem mercatur, iuxta Theoricam Abb. in capit. cum in curia, §. inferiora numer. 10. ver. sic exemplum, *seq. de elec. Rota coram Duran. dec. 8. numer. terzo in recent. dec. 474. numer. ob hoc cum seqq. part. nona tom. secunda aliisque relatis dec. 122. numer. terzo & dec. 372. numer. secunda part. 11. ita ut rite valuerit. Academia pro effectu sequitur devolutionis nominare Baſiliū, cui tanguum in Cracovieni Lyceo Theologica laurea insignito, & per confe-*

quens exoptatis requisitis pollenti, debita fuerat præselelio.

R. P. D. meo Scotto.

A比que eo, quod ad tuendam præsentationem de Ale-

xandro factam iusfragari paucuerunt quidam actus nominacionis de personis extra gremium Academæ Cracoviæ & specialiter novissimi de anno 1656. & 1678. ex quibus de summi pretendebatur ultimus statutus, ad terminos text. in 3 cap. consultationibus de jurepat.

Sive quia ultra antiquissimam præsentationem de Magis-

tris Theologis anno 1503. factam Summar. Baſiliū numer. 2. ubi de anno 1593. sequuta fuit nominatio perfonae extra gremium in concurvo. Academicorum, prævaluerunt istorum jura ex titulo dicti privilegi in contradicitorio iudicio, Summar. nu. 4. 5. & 6. ac in vacatione anni 1636. in qua particeps fuit nominata persona forensis, nemo ēt Academia concurrens voluit, sed folam Falkovix allegavit ius universitatis, ut præsenteretur, prout in sententia fuit a Vicerario præsenterat, Summar. nu. 8. Ex qua quidem præferativa, & ficti falva remanerunt jura universitatis, ut ex 4 institutione extranei subiuncte facta non laderentur, Peregrin. de fideicom. art. 40. nu. 70. Fular. de subiunct. quæst. 560. nu. 29. & in terminis jupatronatus. Rot. dec. 444. nu. 10. par. 14. ita etiam ex his recentis actibus in aliis factis suis nominationibus de personis forensibus excluditur scientia, & patientia Academæ, sine quibus legitime beneficij qualitates in illius prædictum non poterant immutari. Ripa in cap. cum Ecclesia Surina nu. 64. de cap. prof. 3. seqq. Spada cons. 30. nu. 5. & lib. 3. Rota dec. 163. nu. 4. p. 4. rom. 1. 100.

Sive etiam quia cum prædicta nominationes sequuntur fuerint contraria formam suscepimus obligacionis nominandi aliquem ex gremio dicta Academæ, antea etiam in pluribus vicibus parochiali servantes, ac hodie non agatur de ejicendo à contraria parochiali legitime immisum in illius possessio-

nem,

merit, sed postea iusfragari, ac hoc non agatur de ejicendo à contraria veritate, attendi debet censura antiqui diplomatis, ac possessori absorbetur à proprieate, juxta distinctionem Felini in cap. in nostra, nu. 43. de reprobatis, Coccin. in annos. ad dec. 304. num. 11. cum aliis per Rotam in Romana Beneficiis S. Laurentii in Damasco 6. Februario 1688. §. & in omnem causam, coram R. P. D. meo Ursino, & in Civitatis Ducalis Jurispatronatus 13. Junii 1689. §. Agovernat, coram R. P. D. meo Capitro, & in Urgentissimo Jurispatronatus 2. Maii 1692. §. P. sermo, coram Re-

verendissimo Turochen.

Ne legalitas sapienti memorati diplomatis impugnari pro-

merit, ex quo sit scriptura informis carens rogitu Notarii, & subscriptione Baronis: Quia immo contrarium patet ex illius inspectione, cum editum fuerit coram viris fidis, ac penit. ejusdem Baronis filio in serico filo munimant, juxta stylum Magnatum in illis partibus ex dicta Ordinarii Cracoviæ probatum, Summar. nu. 10. una cum expressione Protocolli Suffraganei Cracoviensis ubi fuit productum, & exstructum, codem Summar. num. 10. juncta præterim subiecta observantia, plures Canonizata in contradicitorio iudicio ex supradictis, per quam etiam scriptura informes plenam in iudicio probacionem fibi adiecunt, ad text. in sub. ad hanc de jd. inf. Rota dec. 141. nu. 1. & 12. penes Vivian. de jurepat. dec. 29. num. 26. coram Bichio dec. 35. num. 10. & dec. 532. nu. 9. & 16. parti.

Idque facilius, dum illegalitas dicti privilegii nunquam

in pluribus instantibus opposita fuit in partibus, ubi facile

notitia haberet potest, adeoque impugnatio documenti

jam in partibus tacite, & sufficienter approbat, hodie tan-

quam

quam nimis serotina rejici meretur, ut in nostris terminis
3 Rot. coram Rembold. *dida descl.* 74. num. 1. & in Vicen-
Parochialis 24. Novembris 1694. S. Clarius, coram R.P.
D. meo Mutuo, & in Bononien. Juspatron. de Ghislerii
31. Januarii, & *At qui solvitur*, & 22. Aprilis 1695. S. Pe-
tremo, coram me.

Prout etiam aduersari non censuerunt, quod praedicta
qualitas, praefantem scilicet personas de gremio universi-
tatis, adiecta non fuerit primò fundatōre, sed dumtaxat à
patrono successore, qui proinde talem legem alterativam,
talica onera illi non valeat imprimere, ex deductis cor-
ram Merlin. dec. 346. nū. 1. & seqq.

Placuit namque responso; quod id procedat, five in iure patronatus gentilicio, aur alias ita constituto, ut successor, qui talem alterationem impugnat, veniat jure sue direkte, ac independenter ab eo, qui talem legem adject, five etiam in iure patronatus hereditario, ubi talis alteratio inferret praedictum Ecclesie, vel quia patronalem, qualitatem, ipsiusque Ecclesiae feruitorum rogare, vel quia remitteret qualitatem residentialium, & Ecclesie cultum restringeret, in quibus terminis loquuntur auctoritates allegatae in dicta decr. Milius: secus vero in praesenti hypothesis, in qua secluso qualibet Ecclesiae praedicti versamur in iure patronatus hereditario, tam ex generali juris presumptione, ut per Rot. decr. 300. numer. 3. com. ratione Cell. decr. 115. numer. 20. coram Priolo, & decr. 120. numer. 6. part. 11. recent. cum aliis collectis in dicta Bononiae Jurisperitorum de Ghisleris 31. Januarii 1695. Jam vero, coram me: quām ex eo quod praesentationes factae fuerunt a patrōnis tanquam hereditibus, & possessoribus

112 Villæ Iolomigie, ad tradita per Vivian, de *juris patrib. lib. 4.*
cap. 2. num. 13. Ron. coram Merlin. *deifl. 840.* num. 3. & 4.
coram Cerro decif. 102. num. 3. & 10. & *deifl. 275.* num. 7.
part. 7. recens. In isto enim capitulo, cum successores ius suum
metantur à predicto Jacobo, qui talem passim qualitem
temporit, & quidem potius Ecclesiæ favorabilem,
ille center cibet iuri primi fundatori, quia si poterat in
prædictum ius hæredum, & successorum, ius patronatu
Ecclesiæ remittere, vel alio donare, multò magis po
tuit illud hæreditibus relinquere in aliis parte a suo prime
vo statu alteratum, & optimè distinguunt Sanchez *conf.*
moral. lib. 2. cap. 3. dub. 93. num. 1. Vivian. *d. tract. lib. 14.*
cap. 4. num. 2. 7. Card. de Luca *dicit. 18.* num. 4. & in pun
ctu rejecta sententia, que non ratione decidunt, sed ex
motivo dubitanti aliquorum ex domini nis^t habetur apud
Merlin. *deifl. 207.* *deifl. 25.* cum seqq. coram Nonot &
coram Bich. *deifl. 277.* num. 16. cum pluribus seqq. &
deifl. 120. num. 7. cum seqq. & *deifl. 372.* num. 11. & seq. par
present.

Et recent. Et demum ejusdem irrelevantia fuerunt detecte fides ad probandam qualitatem studioris in Accademia Cracoviensi exhibite in *Summ. Alexandri* num. I. & 2. ex quibus scribentes pro eo inferentib[us] ipsius includi in dicto privilegio de hismodi perfipsis loquente. Quia praterquam quod ille in tot instantiis numerique in partibus fuerit produc[t]us, & tamen quaq[ue] unicet reducatur ad defectum hujus requisiuti, adeoque negari non potest, quin sint affectate, & mendicatae, adhuc submoveri visa sunt qualib[et] difficultas ex eo, quod ad convincendam praeadiam qualitatem studioris requiratur nedum studiorum frequentia quam tamen neque concludant testes adducti, cum, ut ipsi iniqui, Alexander studierit juri Canonico vix in proprio puncto; sed etiam adnotatio in Albo Accademico adeoque dicta fides minime supplent defectum adscriptio[n]is in matricula, per quam tantummodo suum nomen dant litterarie militie, ut studiorum appellatione comprehendunt, ac illorum privilegiis utileant, ut habetur ex E-

³⁴ pistola Antonini Pi^e cript*o* communiti Asia^e, & relata
in duas, & de excusar, tuis^e : Utique non alter de immunitate
haec fruuntur, nisi decreto senatus inscripsi fuerint
numero concilio, & circa operationem ne negligantur
tess non habent; & in specie probat Rebus*o* de privilegiis pro
vilegiis. 141. & 142. junio 165. Petr. Gregor. Tholodan. &
Republ. lib. 18. cap. 7. m. 16. Escobar. de Pontific. & Reg. ju
ris*o* capit. 32. nro. 1. cum seqq. & Mendo de jur. academ. lib.
qu. 8. m. 58.

Et ita utraque &c.

R. P. D. MOLINES.

Romana Clericatus , seu Beneficiati S. Laurentii
in Damaso .

Lunæ 3. Martii 1698.

A R G U M E N T U M

Magistraliter præsens decisio edocet, quo casu provisio facta a Pontifice beneficio patronatu firmitatem retineat, & ad hunc effectum quæ exigantur, in ampliationem disc. 66. Card. de Luca de jure patron.

S U M M A R I U M

- A Rbitrium regulatur à iure.
 2 Littere Apostolice, quae patiuntur obreptionis,
 vel subreptionis notam, nullam promerentur executionem.
 3 Iudea quoties nulliter, aut iniustè executioni demanda,
 veris litteras Apostolicas, exerceri potest arbitrium pro
 retardanda ulteriori executione.
 4 Summus Pontifex potest providere beneficia de jure patro-
 natus laicorum, invicti, & reliquibus patronis.
 5 Hoc tamen facultas manuqua non solum exerceri.
 6 Ita si in collatione expresse, ac litteris non pateat
 jurispatronatus derogatio, non cunctur voluntis Papa
 derogare, & propter ea ex defectu voluntatis illa re-
 manet nulla.
 7 Amplia, etiam in collatione clausula effrenatae patente
 apposita, & generales derogationes dignoscantur, &
 nu. 11. Cx.
 8 Quando solet Pontifices providere beneficia jurispatro-
 natu laicorum, n. 9. & 10.
 12 Claustra, dudum, solet apponi, quando Pontifex pro-
 videt de reservato.
 13 Iuspatronatus laicale non cadit sub reservationibus, &
 num. 14.
 15 In claris non admittuntur interpretationes -
 Didio, videlicet, cf declarativa, & restrictiva.
 17 Dictiones declarativae quid operentur.
 18 Inrescriptis semper tacite subimbelligunt clausula, si ita
 est.
 Papa non praesumitur informatus de qualitate, & statu
 beneficiorum, nu. 18.
 19 Contrarium est in Episcopo ob frequentes visitationes.

DECISIO XXXVII

11. recent. Et demum ejusmodi irrelevanter fuerunt detectæ fides ad probandum qualitatem studioris in Academia Cracoviensi exhibita in *Summa. Alexander* num. 1. c. 2. ex quibus scribentes pro eo inferebant ipsius includi in dicto privilegio de hismodi personis loquente. Quia præterquam quod illæ in eo tantum sunt namque in partibus quibus prædictæ, & tamen quæstio unicè reducetur ad defensionem hujus requiriti, adeoque negari non potest, quin sint affectatae, & mendicatae, adhuc submoveri vix fuit quælibet difficultas ex eo, quod ad convincandam prædicantem qualitatem studioris requiratur nedum studiorum frequens, quam tamen neque concludunt testes adducti, cum, ut ipsi iniqui, Alexander studierit juri Canonico vix in primo puncto; sed etiam adnotatio in Albo Accademico; adeoque dictæ fides minime sufficit defendum adscriveonis in matricula, per quam tantummodo sumum nomen dant litterarum militie, ut studiorum appellatione comprehendunt, ac illorum privilegiis nisi valeant, ut habetur ex Eusebio, *de ecclesiast. officiis*, cap. 1. art. 1. *Ad fin.*

¹⁴ pistola Antonini Pii scripta communiat Asia, & relata in*l. si duas, ff. de excusat, tut ibi:* Utique non alter de immunitate hac fruuntur, nisi decreto senatus inscripsi fuerint numero concessio, & circa operationem se negligentes non habeant; & in specie probatio Rebuffi, de privilegiis priuilegiis, 141. & 142. iunctio 165. Petr. Gregor. Tholofan. de Republ. lib. 18. cap. 7. nu. 16. Escobar. de Pontifici. & Reg. iuris. cap. 32. nu. 1. cum fogg. & Mendo de jur. academ. lib. 3. qu. nu. 3. 5.

Planum autem apparuit prænotatum subreptionis vi-
tium, qu'ippe quia narratum non fuit Summo Pontifici,
contro-

controversum clericatum de iurispatronatus laicorum existere, ut omnibus Dominis evidenter resolutum fuit in nostro tribunali coram Duran. decr. 130. repetita in part. 4. recent. decr. 144. Quod si ad Papam perveraset hujusmodi notitia, resignationem, vel non, aut difficultatem admissifit, deficiente consente patronorum laicorum; nam licet amplissima sit Summi Pontificis potestas in beneficialibus, eaque extendatur etiam ad prouidendum de beneficiis iurispatronatus laicorum, in visitis, & relaxantibus patronis, iuxta famigeratam gloss. in Clement. sendida, verb. Apofolisticis de prebeat. Lother. de benef. lib. 2. q. 8. ms. Covarav. prad. qu. cap. 36. ms. 1. Paris. de resign. lib. 2. q. 4. ms. 32. & 34. & consil. 47. num. 25. 26. 28. & 34. vol. 4. Tonduz. qu. benef. lib. 1. par. 2. c. 4. §. 9. ms. 33. Catropal. 19 oper. moral. par. 2. trist. 13. benef. disp. 1. fol. 10. nu. 1. & Amayden. de fyl. Datari. lib. 1. cap. 15. n. 3. vers. unde;

denter, & clarè constat concessum suffit tanquam de beneficiis Ecclesiastico reservato; idque primo loco deducitur ex ipso literarum initio, in quo legitur clauſula, *dudum ibi - Dudum siquidem omnia beneficia Ecclesiastica apud Sanctorum Apostolicum tunc vacantia, & in posterium vacantia, collationi, & dispensatione nostra referimus -* qua clauſula tunc demum solèt apponi, quando Pontifice providet de reservato, ex traditis per Rolam de execu. litter. Apofol. 12 lib. 2. cap. 4. numer. 6. & respondit Rota coram Coccin. dec. 22.5. ms. 45. & dec. 25. nu. 20. par. 10. recent. cum aliis ad ductis in Celfonien. Präpositura 14. Junii 1694. §. Nec dubitari, coram me: Indequè manifestè colligitur, quod Non patre intellegerit providere de jure patronatus laicali, quod non cadit sub reservationibus; sed tantum providere cum derogatione expresa, ut notat Amayden. de fyl. Datari. lib. 1. c. 15. nu. 113.

Imo non solum non comprehenditur sub reservationibus contentis in regulis Cancelleriae; sed neque in reservatione majori clausa in corpore juris, de qua in cap. 2. de prebend. in 6. neque sub aliis quibuscumque generalibus reservationibus, Garz. de benef. parte 5. cap. 1. num. 571. 14
Lotter. De re benef. lib. 2. q. 8. num. 7. & 9. lib. num. 77. 78.
& 83. Gonzal. ad reg. 8. glori. 18. a. zu 2. Anaydon. lib. 1. cap. 15. p. 13. num. 1. & 6. Vivian. de iurepat. lib. 1. q. 1.
1. n. 10. Barb. de off. & popl. Episc. p. 3. alioq. 57. num. 25. 26.

Adeo enim praeclara est iustitia, & zelus Summorum Pontificum in praevenientia intactis iuribus patronorum laicorum, ne iisti ab iusfasmo nisi operibus fundatis retrahtantur, ut pro lege dispositum sit, quod in litteris Apostolicis debeat fieri mentio jurispatronatus laicorum dispositivè, ac specificè, & determinatè, non autem conditionaliter, & quod derogatio debeat esse expressa, & positiva, & non subintellecta, nec conditionalis, alias illi nunquam censeantur derogatorum per Papam ex defectu intentionis ejusdem, & gratia remanet nulla, & subrepertitia opere iure, ut patet ex Regul. 42. Cancellaria, & explicavit Iate Moneta de commutata: ult. volant. cap. 10. à num. 262. ad 269. Covari. prad. qu. 36. n. 1. & 2. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 9. n. 93. & q. 10. n. 77. & 78. Caltrapol. par. 2. tr. 13. de benef. disp. 2. punt. 10. nu. 3. Carta de Luca de benef. dist. 66. n. 2. & 3. Amavd. de Bp. Datam. lib. 1. cap. 15. f. 15. & 14. Covari. prad. qu. cap. 36. n. 1. 2. & 9.

Scendum argumentum defunctorum ex verbis successivis continentibus narravimus obtinente gratiam, ibi - Cum itaque simplex beneficium Ecclesiasticum, Clericatum municipatum, in seculari: & insigni Ecclesia Sancti Laurentii in Damasco municipatum, ad quod dum pro tempore vocatum nominatio, seu presentatione persona Ideonea, ad certas personas Ecclesiasticas, videlicet ad custodes imaginis Sanctorum Salvatoris ad Sancta Sardorum partitie de Urbe Ec. Ex qua narrativa eruerit etiam notioris mentem Pontificis suisse providendi de beneficio jurispatronatus Ecclesiastici, & non laicalis, cum litteris cubiculibus expressum sit, nominationem, seu presentationem pertinere ad certas personas Ecclesiasticas, unde intrat decifio text. in l. illi, aut illi 2. ff. d. 3. ibi 1. - cuius in verbis nulla est ambiguitas, non debet admitti voluntas queficio.

Et licet post dicta verba, ad certas personas Ecclesiasticas
immediatae adjecta sint illa alia, ibi, videlicet ad custodes
imaginis Sanctissimi Salvatoris, qui sunt notorii laici; non
benigno exinde inferunt, quod Papa deveniter ad notitiam
quaritatis laicalem dicit iurispatronus, quandoquidem praetata
dictio videlicet ei declarativa, & restrictiva personarum
precedenter expressarum, ex cap. transfigur. 4. de eo qui co-
gnovit sanguinem uxoris sue, I. videlicet 27 ff. de patib.
I. videlicet 29 ff. ex quibus causis maiorum, Barbo, dicit 423.
Rota dicit 126. ms. 13. par. 7. De natura autem dictiones de-
clarativa est expondere, & declarare in specie personas, &
res, que antecedentes in genere. vel alijs minime claris ex-

Sunt. c. 10. no. 168. & 169.
Solumque solent Summi Pontifices providerere beneficium jurispatronatus laicorum in casibus expressis in regula 42. Cancellariae, quando felice: tale beneficium tanto tempore 3 re vacavit, quod ejus adlatus ad Sedem Apostolicam legitimè est devoluta; vel quia tempus patronis laicis ad praefundantum a iure præfixum lapsum exstat: aut ad id patrornorum ipsorum accedit afferens. Prout etiam solent de- 9 rogare patronatus laicalibus aliquando in totum, & ali- quando in partem: In totum, in duabus casibus tantum, nempe si beneficium vacat in curia. vel super illo res, quæ antecedenter in genere, vel alias minus clarè exprimitur, & non preferre personas omnino diversas al illis, quæ declarantur; alias non estet declaratio, sed cor- redio de una re significata ad aliam diversam, & in praefenti casu fieret de una re ad aliam omnino contrariam, si fuit nomine perfunctorum Ecclesiasticarum intelligenter laicæ: Proindeque necesse est concludere, quod ex ipso, quod Pa- pæ narratur iusti præsentationem huius clericatus spectare ad certas personas Ecclesiasticas, videlicet ad d. Cuiusfores, eidem præsuppositum fuisse ipsis Cuiusfores esse personas Ecclesiasticas.

tum, nempe si benemerit vacas in curia, vel super illo
pendet lis pariter in curia: In partem, quando quis pre-
sentatus a majori parte, vel a mediate patronorum,
tunc enim derogant tantum minori parti, vel alteri medie-
10 tati, ut citatis concordantibus explicat Lotter. de re benef.
libr. 2. qu. 8. ad n. 9. 7. ad n. 10. 2. Et in ipsis casibus requiruntur
exprimenda mentis iuripratiositas, ac illius expressa, atque
individualis derogatio, vel in toto, vel in mediate,
vel in minori parte, alias gratia remanent invalida, & mul-
11 lius roboris, quamvis propositio est motu proprio, Card.
de Luca de jurepat. dif. 66. num. 2. & 3. Lapis allegat. 96.
Lotter. dictio libr. 2. qu. 8. mu. 9. 3. & q. 10. num. 8. Parif.
de respon. libr. 2. quæst. 4. num. 15. Rota decisi. 725. num. 1.
par. 18.

Quod autem in praesenti casu in litteris Apostolicis resig-nationis controversi Clericatus expressum non fuerit il-lum esse de jurepatronatu laicali, patet ex dictarum literariorum lectura, ex qua non solius conjecturaliter argui potest provisionem factum sive tantquam de jurepatrona-tu laicali, quod ex supra firmatis non sufficeret; sed evi-detur.

Dectis. ad Theat. de Luca Vol. IV.

pertinere sunt verba praecisa - Ad dilectum filium nostrum S. R. E. Cardinalem Viccenciarium pro tempore respectivè existent, cestantibus reservationibus, & affectionibus Apostolicis quæ ultima verba concordant cum antecedentibus expressis sub initio litterarum, quod scilicet putaverit Pontificem, Clericus provisionem ad ipsum spectare tanquam de reservato; quod etiam confirmant alia verba immediatè sequentia, ibi - nullusque de illo præter nos hac vice disponere poterit, flos posse, reservatione, & decreto obstantibus superaditis.

Minime refragante responso, quod cum Papa in ultimis clausulis litterarum expresa derogaverit cuicunque iuri competenter Cardinali Viccenciariori, Capitulo Collegiate Ecclesiæ Sancti Laurentii in Damasco, ac dñi, personis Ecclesiasticis, censeatur derogasse hinc juripatronatus laicorum controverter Clericus. Quia ex lectura totius contextus litterarum patet, in ilis nullam inveniri mentionem juripatronatus laicalis, neque illius expressum derogationem, prout ex supradictis requiritur. Abique eo quod inferni posset ex proxime relatis clausulis generalibus derogatoriis iurium spectandum ad alios inferiores collatores, & in specie ad personas Ecclesiasticas superius nominatas, quia ex supra præmissis subderogationibus contentis in clausulis generalibus, quantumcumque ceteris, & illimitatis, non veniunt juripatronatus laicalia, quando præcipue, prout in præfati, nulla esset factio mentio juripatronatus laicalis.

Ex quibus censuerunt Domini intrare arbitrium pro retardanda executione litterarum resignationis; demandarunt tamen, ut in singulariter videretur, hoc est, an supposito, quod resignati non haberent effectum si abdicatio ius à resignante, vel ei si dandus regredius ad beneficium dimissum: seu potius successori vocatio beneficii, ex quo resignatio fuerit facta sine confusione patronorum laicorum, adeo ut ipso legitime præsentaverint Franciscum Corradinum, isteque sit instituendus.

Et ita utraque parte audita resolutum fuit &c.

R. P. D. PAULUCIO.

Illerden. seu Tarragoni. Beneficii.

Merc. 24. Januarii 1685.

ARGUMENTUM.

Quæ verificari debeant, ut gratiosa subrogatio, vel mandatum de subrogando, executioni posset demandari.

SUMMARIUM.

Mandatum de subrogando omnino modum exigit narratorem iustificationem.

2. **J**uris patronatus annexione Castro transit cum illo ad dominum suum.

3. **J**urum appellatione venit jupatronatus.

4. **M**ens a causa finali deducitur.

5. In translatione juris patronatus non conseruat contemplata pro persona supplicantis, sed qualitas, quam restringit, sic in supplicatione expressoris; vide numer. 20.23.

6. **O**bseruantia opta est interpretare litteras Apostolicas.

7. Ac etiam declarare pertinentiam juris patronatus.

8. In modo immutare naturam illius, vide no. 28. & 29.

10. **B**eneficium quando dicatur litigiosum, ut habeat locum regulæ subrogandi.

11. **C**laustrum - cum annexis, connectis, emergentibus, & dependentibus, totoque negotio principali, ac quam, & quis - apposita in commissione, redditus beneficium litigiosum iam in petitorio, quæm in possessione.

12. **L**icit non adst mandatum procure ad commisionem obtinendum, cum presumatur.

13. **G**ratia subrogationis ut executioni sit demandanda, que verificari debeant, & no. 14. 15. 16. & 17.

18. **J**upatronatus hereditarium presumitur.

19. **E**rro non presumitur, & idem probandum.

20. **T**ransfatio servari debet, & no. 22.

21. **T**utor super se dubia potest transfigere absque decreto.

22. **P**upillis non potest autem a tutor gestum pro parte acceptare, & pro parte impetrare.

24. **T**ranslatio juris patronatus fieri negatur à patronis ab quo ordinarii auditoriae.

26. **J**upatronatus presumitur usurpatum, nisi doceatur de-

tulo, quando pertranslatum de personas juris dicti non habentibus: ampla, ut no. 30.

27. **V**erba sententia sunt accipienda, uti sonant, nec possunt extendi.

DECISIO XXXVIII.

Gratiam super provisione patronalis beneficii simplis Sanæ Joannis Baptiste in Capella ejusdem nominis Castræ ad Almenar Illerden. Diocesis obtentam à Sede Apostolica per Carolum Lupia, tanquam præsentatum ab unico dicti beneficii patrono, impugnavit Balchassar de Reart, qui gratiam pro prætentato à ipso obtentam præferendam contendebat eo nomine, quod idem beneficium, uti annexum Castro Dembarra, effet de jurepatronatus Andreæ Reart domini dicti Castræ, & qui illum præsentavit, non verò de jurepatronatus Caroli Lupia, tanquam Ludovici Icart universali hæreditis, & qui Carolum Lupia filium præsentavit. Super simili controversia Ordinarius Tarracon. Judex executor sententiam protulit, & iuripatronatus ad Carolum Lupia pertinere firmavit, quod etiam per tentiam approbavit Rota coram Rever. P. D. meo Matthæo, vigore commissionis Balaftate obtentæ; in cuius locum interius defundit Dominus D. Melchior Reart frater novus præsentatus causa prosequitus fuit, & coram quo R. P. D. Matthæo Carolus aliam gratiam subrogationis iuribus Balaftatis præmortuus exhibuit. Sententiam prædictam confirmavit sua dictio bon. mem. Guarðus, & cum die 21. Aprilis proximi præteriti, & proponente, dictum fuit, quod omnes Domini caufam videnter, dato hodie dubio, an sit standum in dictis super confirmatione sententia Rotalis, affirmativam responsum habuit.

Dominus Melchior præcipue obicit, quod grata à Domino D. Carolo obtenta non sit simplex gratia subrogatio, sed mandatum de subrogando; & idem requiratur omnino narraturum iustificatione, Rot. dec. 135. no. 8. par. 4. tom. 2. recent. quæ iustificatione absolute controvertitur, taliter in ea parte, in qua narrativa continebat dictum Carolum ab unico patrono præsentatum, & quia dicta unicitas patronatus non probetur, in modo prætentandrum induci à Domino Melchiori, ex capite annexionis ejusdem Beneficii Castro Dembarra, cuius dominium pertinet ad dominum D. Andreæ Reart suum Autorem, & cum eo conquerenter iupatronatus, Rota coram Pamphilij dec. 363. no. 8. & dec. 399. no. 4. par. 2. rec. Quam annexione determinat à translatione ejusdem Beneficii facta à Castro Almenar ad Castrum Dembarra, vigore litterarum Apostolicarum Gregorii XIII. in quibus datur facultas transferendi cum omnibus fructibus, ac iuribus, quorum appellatio nescientem venit iupatronatus, Dec. conf. 121. n. 3. vers. sed ad istud, Seraph. dec. 725. no. 10.

Addito, quod talis fuerit mens Pontificis, qui gratiam translationis concepit, ne ob absentiam patronorum, beneficium debitum fraudaretur obsequis, & hoc evenire poset, si præsentatio ad alios, quam ad Dominos Castræ, spectaret; & menteat à causa finali deduci, tradit Text. in cap. intelligenda 6. de verb. signific. Henced. conf. 35. numero 31. libro 2. Rota dec. 966. num. 6. & 7. coram Dunozetto. Tanto magis, quia in translatione non fuerit consideratus. Ludovicus Icart supplicans uti talis, sed uti Dominus Castræ, indequæ ad Dominum Castræ censeatur facta translatio, ex Rota dec. 53. numer. 4. part. 1. & dec. 46. num. 16. part. 9. recent. quibus, & aliis per informantes pro D. Melchiori adductis annexitu subequentia observantia, orta à præsentationibus factis post translationem, una anno 1692. altera anno 1692. à Domino Castræ, quam sufficere ad interpretationem litterarum, dixit Rota coram Priolo dec. 95. numer. 30. in modo declarandam pertinentiam juris patrotonatus, Lotter. de re benefic. lib. 2. quæst. 9. numer. 59. Rota coram Peuting. dec. 317. numer. 22. Pamphilij dec. 363. numer. 3. & in recent. dec. 317. numer. 3. par. 1. dec. 314. num. 3. in fin. part. 4. & cum sit leptonaganus, ad immunitam naturam iupatronatus etiam aliquo titulo, Rota dec. 315. no. 3. par. 18. rec. & in Bononiens. Parochialis 1. Juli 1678. cor. Eminent. Vicecomite.

His tamen non obstantibus, in predictam sententiam Domini inclinans, & primo loco dixerunt, gratiam subrogationis, sive sit simplex subrogatio, sive mandatum de subrogando, esse sufficienter iustificatam; litsis enim pendentia à Domino Melchiori negari non potest, & quod

Super Mat. De Jure Patronatus, &c.

87

& quod fuerit talis, ut sufficeret ad efficiendum litigiosum beneficium, quia introductio, & continuo litis inter præsentatos occasione præsentationum, ac litterarum Apostolicarum obtentarum, aliorumque à præsentationibus institutionibus, ac litterarum exequitione dependentium, efficie beneficium litigiosum, ac effectum regulæ de subrogandis, Sarnen. sub dicta regulæ qu. 12. Add. ad Burrat. dec. 917. num. 20. & seq. Rota coram Donozen. Jun. dec. 1. par. 6. dec. 275. no. 4. & 5. par. 7. & dec. 185. no. 9. & 10. Eminent. Orthob. dec. 3. no. 3. & 6. & cor. Priol. dec. 381. no. 9. & 10. Unde cum Carolus Lupia, qui præsentavit, fuerit heres medius dicti Ludovici de Icart, de jure præsentandi non est dubitandum, & consequenter de sufficienti iustificatione gratia.

Quod certius redditur ex transactione subseqüente inter Dominos de Reart, & D. Carolum Lupianum, in qua conventione, ac declaratum fuit, iupatronatus ad D. Carolum spectare; & dicta transactio de erroneitate redargi nequit quia unius ex tutoribus fuit Honophrius Reart Ayunculus dominorum de Reart, optimè informatus de qualitate beneficii, ut in Samm. Caroli no. 18. cum non præsumatur error, nisi probetur, Rota cor. Seraph. dec. 976. numer. 1. & 3. Burrat. dec. 200. num. 3. idemque transactio servanda ed magis, quia iudicis decrectum intercessit, Cyriac. 20. controv. 591. no. 14. Rot. dec. 39. n. 11. par. 7. & dec. 473. no. 2. & 6. par. 14. rec. sine quo etiam tutors inter se dixerint, & aliorum actuum, dictam mandatum præsumitur, 21. Lotter. de re benefic. lib. 2. quæst. 18. no. 86. Rota penes Polth. de subbali. dec. 206. no. 11. Adden. ad Greg. dec. 324. no. 6. Add. ad Burrat. dec. 593. no. 16. Rota dec. 187. no. 16. par. 6. Data igitur pendentia litis, & verificatione Clericatu Caroli, ac obitus colliguntur in possessione beneficii, que sunt extra dubium, gratia subrogationis, vel mandati de subrogando non fuit via indigere majori iustificatione, 22. Put. dec. 495. libr. 2. Cavalier. dec. 450. Gregor. dec. 32. & dec. 103. & 306. Merlin. dec. 418. Burrat. dec. 21. in omnibus numero 1. & licet in narrativa gratia dictum fuerit unicus patronus præsentans Carolum, quod agitur de mandato subrogandi esse iustificandum, licet minquam iustificabile, D. Melchior afferit; tamen objectum excluderunt Domini, vel uti non attendendum ob non requisitam verificationem, vel uti innixum fallō supposito.

Idemque verificationem non requiri dixerunt, quia ab informantibus pro Dom. Carolo ponderabatur, ut quod narratibus subrogationis principaliter, ac de per se, sed tantum con sequentiæ, & dependenter à narrativa litis in partibus introductæ, & sic requiri tantum iustificationem quo ad fidem, quod videtur sufficiens, iustificatum ad effectum, de quo agitur, ex fundatione iupatronatus pro hæredi bus quibuslibet illius cui primo loco concessum fuit, que qualitas hereditaria reperitur in Carolo ex translatione inita cum fratre D. Melchioris, ex qua Carolus præsentans patronatum retinuit, & ex sententia Ordinarii super iustificationem narratorum in prima gratia, quæ sufficiunt ad factum-judicandum, Dunoz. f. dec. 194. & num. 1. & 8. non quod validitatem, & legitimatem narratorum, ut dixit Rota coram Duran. dec. 23. num. 6. no. 4. coram Bich. dec. 587. no. 18. cor. Cavalier. dec. 202. no. 3. cor. Merlin. dec. 343. no. 4. cor. Certo dec. 830. no. 8. & in rec. dec. 306. no. 9. par. 10.

Idemque summa ratione, cum sufficiat pro exequitione subrogationis, ut subrogatus colligantur doccat de titulo etiam colorato, ac item calumniantur non fuisse, Rot. cor. Greg. dec. 125. no. 6. & 7. Dunoz. f. dec. 294. num. 6. in rec. dec. 426. num. 6. par. 4. tom. 2. dec. 607. num. 6. & 7. par. 5. tom. 2. Alias si teneretur sicut iustificare, effet contra mentem Papæ, qui voluit eximere subrogatum ab alterius colligantibus vexatione, ut observat Sarnen. & Mandol. in expositione regulæ de subrogandis in principiis. Ita subrogatio frustratoria, sufficit, quia docto concludenter de unicitate dicti iupatronatus, Carolus præsentans subrogationis non indiget, omniusq; concludenter iustificandi titulum, et quid contrarium eidem subrogationi, Bellamer. dec. 116. no. 3. Coccin. dec. 1062. sub. no. 8. & contra omnem equitatatem in gratias Apostolicis per Rot. servari solitam, ut testatur dec. 94. no. 5. par. 2. div. quia hoc modo subrogati decluderentur.

Ex his clara redditus iustitia Caroli, sed ex sequentibus clarior, nam iustificari narrativam privative pertinentem iupatronatus, que tam primam, quam secundam gratiam validat. Etiam iupatentandi ad dictum beneficium, a fundatoribus conceputum fuit Ludovicus Icart, ac ipsi hæreditibus universalibus; unde sequitur, quod ex dicta litterali dispositione fit hereditarium, cum ad dictum effectum Decis. ad Tbeat. de Luca Vol. IV.

F 4 in